

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 003-01/15-1/
Ljubljana, 9. 11. 2016

EPA 482-VII

Državni svet Republike Slovenije je na 45. seji 9. 11. 2016, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/13), sprejel naslednje

M N E N J E

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalni samoupravi (ZLS-S) – skrajšani postopek

Državni svet **ne podpira** Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalni samoupravi, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Janijem Möderndorferjem (v nadaljnjem besedilu: predlagatelj zakona).

Predlog zakona ureja pogoje za prenehanje funkcije občinskega svetnika in župana, institut odpoklica župana, ki bi se lahko izvedel v drugem ali tretjem letu mandata, ter reprezentativnost Združenja mestnih občin Slovenije. Predlog zakona je del paketa predlogov zakonov, ki urejajo ostrejšje pogoje za pridobitev ali prenehanje določene javne funkcije. Za razliko od prejšnje novele zakona s podobno materijo, katere zakonodajni postopek je bil zaradi poslovniških določb Državnega zbora zaključen, ta novela določa bolj ostre pogoje, pod katerimi se začne postopek za odpoklic župana, s čimer se preprečuje morebitne zlorabe, ko bi lahko manjša skupina volivcev sprožila odpoklic z glasovanjem volivcev. Po mnenju predstavnika predlagatelja zakona je predlog zakona v delu, ki ureja vprašanje odpoklica župana, dovolj jasen in transparenten in s številnimi varovalkami oziroma pogoji, ki morajo biti izpolnjeni za izvedbo glasovanja, in na koncu sam odpoklic župana, preprečujejo kakršnekoli zlorabe.

Državni svet poudarja, da je sistem lokalne samouprave v Sloveniji stabilen, kar pa lahko ogrozimo z institutom odpoklica župana. Taki parcialni predlogi izhajajo iz prepričanja o nepotrebnosti lokalne samouprave in ne pomenijo koraka k izboljšanju stanja. Čeprav so pogoji za samo izvedbo glasovanja o odpoklicu in sam odpoklic župana postavljeni visoko, bodo župani v drugem in tretjem letu mandata pod vsakodnevnimi pritiski zaradi groženj po odpoklicu in se bodo zato večino časa ukvarjali le z opravičevanjem svojih ravnanj, obenem pa ne bodo sprejemali nepriljubljenih, vendar nujnih ukrepov, ki so v interesu občine. Državni svet poudarja, da bi morali volivci pred glasovanjem na volitvah preveriti kandidate in njihove programe ter na koncu tudi sprejeti odgovornost za odločanje na volitvah. Med državnimi svetniki je prevladalo prepričanje, da se župana lahko razreši iz krivdnih razlogov, kar ureja zakon v 90. b členu, medtem ko njegova predčasna razrešitev

ne bi smela imeti podlage v političnih razlogih ali njegovih nepopularnih odločitvah. Dodatno Državni svet opozarja, da so župani, poleg predsednika republike, edini funkcionarji, ki ga volivci izvolijo neposredno po sistemu absolutne večine, kar pomeni, da so izvoljeni v primeru večinske podpore volivcev.

Državni svet ponovno opozarja, da ključne odločitve v občini (npr. občinski proračun, občinski odloki, plani razvoja občine, odločanje o pridobitvi in odtujitvi občinskega premoženja, itd.) sprejema občinski svet kot najvišji organ odločanja v občini in ne župan. S tega vidika bi bil predlog za istočasno razrešitev oziroma odpoklic župana in občinskega sveta sicer smiseln, vendar bi bila, kot rečeno, učinkovitost lokalne samouprave zaradi pritiskov po odpoklicu in izvajanja postopkov za odpoklic sredi mandata manjša.

V zvezi s predlagano ureditvijo ostrejših pogojev za pridobitev in prenehanje funkcije občinskega svetnika in župana, kar je z drugimi predlogi zakonov predlagano tudi za funkcionarje na državni ravni, Državni opozarja na Ustavo, ki v 43. členu določa, da je volilna pravica splošna in enaka, in v 82. členu daje podlago za zakonsko omejitev izvoljivosti le poslancev. Po mnenju Državnega sveta bi kazalo razmisliti, da bi omejili pasivno volilno pravico enotno za vse funkcionarje na državni in lokalni ravni z dopolnitvijo 43. člena Ustave in za čas do izteka izrečene zaporne kazni prepovedali izvoljivost posameznika, ki je bil pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapor za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti.

Državni svet opozarja, da predlog zakona ne predvideva finančnih posledic za državni proračun in druga javnofinančna sredstva, kar pa ne drži, saj bo imel finančne posledice za občinske proračune v primeru izvajanja postopkov za odpoklic župana.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Jernej Verbič.

Mitja Bervar, mag. manag.
predsednik